

Jaarverslag Vredeseducatie 2022

Stichting Vredesburo Eindhoven

Grote Berg 41

5611 KH Eindhoven

tel. : 040-2444707

info@vredesburo.nl

www.vredesburo.nl

www.vredeseducatieeindhoven.nl

Bankrekeningnr: NL33TRIO 0784731578

KvK: 41089187

educatie (Latijn: *educere*, wegleiden uit onwetendheid, opvoeden) is een overkoepelende term die zowel vorming, onderwijs als opvoeding omvat. Vredeseducatie is het streven in vorming, onderwijs en opvoeding naar een kritisch wereldburgerschap.

Inhoudsopgave.

Dit jaarverslag richt zich primair op de activiteiten van het Vredesburo aangaande (Vredes)educatie. Dit jaarverslag is tevens de verantwoording voor de ontvangen subsidie.

Voor andere activiteiten is een algemeen jaarverslag gemaakt.

Daar, waar geen veranderingen zijn opgetreden, is de tekst gehandhaafd van eerdere jaarverslagen.

Voorwoord.

1. Documentatie/literatuur.
2. Vraag en aanbodzijde.
3. Samenwerking op educatiegebied.
4. Aanbod aan het onderwijs.
5. Overzicht activiteiten + stages:
 - A. activiteiten m.b.t. het onderwijs;
 - B. stages;
 - C. onderwijsontwikkelingen.
6. Educatieproject: 'New in NL'.
7. Fakkeltocht.

Nawoord.

Voorwoord:

Het is frustrerend om een voorwoord te schrijven over Vredeseducatie in het jaar dat er een verschrikkelijke oorlog woedt. Uiteraard hebben we met de kinderen in de klas de oorzaken besproken maar ook de mogelijkheden voor de toekomst.. We hopen een bijdrage te hebben geleverd aan het besef dat onze wereld beter verdient en dat het een verantwoordelijkheid is van eenieder om hieraan vorm en inhoud te geven,

1. Documentatie/literatuur op het gebied van (Vredes)educatie

Het Vredesburo beschikt over een van de grootste documentatie- en informatiebestanden op het gebied van Vrede en Veiligheid van Nederland. Een onderdeel daarvan is de “Vredeseducatie-projectenbank”. Dit is een uitgebreide verzameling van projecten, die ontwikkeld zijn voor gebruik in het onderwijs. Makers hiervan zijn educatieve uitgeverijen, vredesgroepen, overheidsorganisaties, Ngo's en zelfs particulieren (o.a. ervaringsdeskundigen op het gebied van pesten).

In 2022 hebben we in het kader van onze projectenbank:

**uitgebrachte literatuur verzameld en geclassificeerd;
een uitgebreid bestand aangelegd van relevante stukken en achtergrondartikelen afkomstig van het internet;
digitale projecten verzameld en opgeslagen;
informatie hierover verstrekt aan het onderwijs (in combinatie met het projectenaanbod).**

Via de website/facebook zijn er in 2022 een 30-tal verzoeken gekomen voor informatie op educatief gebied en het aanvragen van lessen . Veel van de aanvragen (50%) hadden betrekking op ‘bevrijding – vrijheid – 2^e w.o’. Daarnaast was er een stijgende belangstelling voor de SDG's. We hebben in 2022 een eigen website beheerd die specifiek gericht is op vredeseducatie: www.vredeseducatieeindhoven.nl. Naast deze website wordt informatie over educatie verstrekt via de facebookpagina van het Vredesburo. De educatieprojectenbank maakt onderdeel uit van de documentatiefunctie van het Vredesburo (meer hierover in het algemene jaarverslag).

2. Vraag- en aanbodzijde.

De vraag of er behoefte is aan ons werk en de bijdrage die wij leveren is natuurlijk te verantwoorden vanuit het aantal (aan)vragen, dat wij jaarlijks krijgen

Daarnaast is ‘wat gebeurt er in de samenleving’ van groot belang.

In de pers en in de woonkamers in Eindhoven kwamen en komen veelvuldig aan de orde: pesten, vluchtelingen, zinloos geweld, agressie, respect, seksualiteit en acceptatie van het “anders” zijn.

We constateren dat deze thema’s vragen om gesprek, om uitleg, om behandeld te worden op scholen en in organisaties. Vanuit onze ervaringen en met de eigen visie gaan wij op deze vragen in.

En dan is er natuurlijk ook de overheid die ‘iets’ wil :

Met de wet Veiligheid op school heeft het bevoegd gezag van de school de plicht gekregen om zorg te dragen voor de veiligheid op school. Het doel van deze wet is om pesten aan te pakken en de (sociale) veiligheid van leerlingen op school te vergroten.

Wat staat er in de Wet veiligheid op school?

In deze wet voor het voortgezet onderwijs is dit ook opgenomen in de Wet voortgezet onderwijs (2020). staat dat scholen:

- een sociaal veiligheidsbeleid moeten uitvoeren;
- twee taken binnen het onderwijsteam moeten beleggen. Er moet een **aanspreekpunt pesten** zijn waar leerlingen en ouders pesten kunnen melden. Ook moet iemand het pestbeleid op school **coördineren**. Dit kan dezelfde persoon zijn, maar dat hoeft niet;
- de beleving van veiligheid en het welzijn van hun leerlingen moeten volgen. De bedoeling hiervan is dat er altijd een actueel en representatief beeld is van de situatie op school.

Hoe weten scholen ons te vinden:

1. via de inloop in de winkel.

In 2022 zijn een 10-tal docenten/betrokkenen bij het onderwijs binnengelopen in onze winkel om informatie te vragen. Dit getal is al jaren vrij stabiel. Dit persoonlijke ontmoeten is geen regel. Veel contacten ontstaan via website/facebook;

2. via de websites en facebook.

In 2022 waren er 2 webpagina's en een facebookpagina die gebruikt werden. Dit leverde een 40-tal aanvragen en reacties op : **dit is in lijn met de pre-corona periode, we zijn blij dat dit is aangetrokken omdat het in 2021 bijna tot stilstand was gekomen.**

3. via bladen, publicaties en bijeenkomsten. Regelmatig publiceren wij over ons educatiewerk en vertellen erover op bijeenkomsten. We kunnen niet goed meten wat het effect is, omdat reacties meestal via email/telefoon/bezoek komen;

4.. via persoonlijke netwerken. Veel mensen, die het Vredesburo een warm hart toedragen, zijn actief in het onderwijs en/of andere maatschappelijke organisaties. Een aantal contacten (10%) met het onderwijs worden daardoor tot stand gebracht;

5.. door structurele relaties met scholen aan te knopen.

Op een gedeelte van de scholen komen we al gedurende enkele jaren: zij ‘plannen’ ons in als onderdeel van het jaarprogramma; ongeveer 25%.

De vragen, die gesteld werden in 2022, hadden vooral betrekking op het onderwerp ‘2^e W.O.’ Het onderwerp ‘pesten’ is al jaren stabiel qua aanvragen.. Daarnaast zagen we meer vragen aangaande SDG’s/. Tevens worden meer vragen ingebed in ‘burgerschap’, we zien hierbij dat er meer aandacht groeit naar de vraag over het werken van onze democratie

Actief burgerschap en cohesie

1. Het onderwijs bevordert actief burgerschap en sociale cohesie op doelgerichte en samenhangende wijze, waarbij het onderwijs zich in ieder geval herkenbaar richt op:

- het bijbrengen van respect voor en kennis van de basiswaarden van de democratische rechtsstaat, zoals verankerd in de Grondwet, en de universeel geldende fundamentele rechten en vrijheden van de mens, en het handelen naar deze basiswaarden op school;
- *het ontwikkelen van de sociale en maatschappelijke competenties die de leerling in staat stellen deel uit te maken van en bij te dragen aan de pluriforme, democratische Nederlandse samenleving en;*
- *het bijbrengen van kennis over en respect voor verschillen in godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, afkomst, geslacht, handicap of seksuele gerichtheid alsmede de waarde dat gelijke gevallen gelijk behandeld worden.*

2. Het bevoegd gezag draagt zorg voor een schoolcultuur die in overeenstemming is met de waarden, bedoeld in het eerste lid, onderdeel a, en creëert een omgeving waarin leerlingen worden gestimuleerd actief te oefenen met de omgang met en het handelen naar deze waarden en draagt voorts zorg voor een omgeving waarin leerlingen en personeel zich veilig en geaccepteerd weten, ongeacht de in het derde lid, onder c, genoemde verschillen.

3. Samenwerking op lokaal en nationaal vlak

We zijn een lokale organisatie, maar zeker op het gebied van Vredeseducatie is er een belang om ook landelijk actief te zijn. Dit heeft te maken met het overheidsbeleid (anti-pestbeleid en gender-specifieke voorlichting zijn landelijk 'aangezet'), het ontwikkelen van expertise, het verdelen van werkzaamheden. Het Vredesburo is onderdeel en actief lid van de landelijke Vredesbeweging. Sporadisch zijn er ook contacten met universiteiten en expertisecentra (4 op jaarbasis).

Lokaal is er een samenwerking via het platform Mondiaal Eindhoven. Het platform functioneert niet meer als zodanig maar de 'lijntjes' tussen de groepen wel

Het Vredesburo heeft 3 aparte werkgroepen waarvan er 2 incidenteel ook richting het onderwijs actief zijn: werkgroep Kobane en de werkgroep militaire productie en technologie. Deze groepen bestaan uit vrijwilligers van het Vredesburo, maar in de groepen zijn ook mensen actief vanuit andere organisaties en op persoonlijke titel.

De werkgroep 'New in Nederland' is een educatieve groep op het gebied van taal en integratie. In hoofdstuk 6 wordt ingegaan op haar werkwijze en activiteiten

4. Aanbod aan het onderwijs.

Hieronder het aanbod zoals dat in 2021 aan scholen en instellingen is aangeboden :

onafhankelijke organisatie op het gebied van Vrede en geweldvraagstukken

www.vredesburo.nl

www.vredeseducatieeindhoven.nl,

info@vredesburo.nl

Grote Berg 41, 5611 KH Eindhoven

tel: 040-2444707

Beste leerkracht,

Het Vredesburo in Eindhoven heeft een breed aanbod aangaande vraagstukken **op het gebied van mondiale bewustwording/Vrede** voor leerlingen/studenten vanaf groep 6.

Het aanbod voor 2021 / 2022 omvat :

1: (cyber)pesten en treiteren

2 : 2^e w.o. / Anne Frank

3 : vluchtelingenproblematiek

4 : Global goals (VN programma 2016 – 2030)

5 : respect en tolerantie

6 : project ‘Het Cultuurbeest’ over cultuur en cultuurverschillen

7 : filosoferen met kinderen (project ‘wereldwijs’)

8 : projecten op verzoek !

Op verzoek maken wij ook projecten naar aanleiding van gebeurtenissen op school en/of in de samenleving.

Al onze projecten zijn gebaseerd op 60 – 90 minuten maar kunnen naar wens ingekort of verlengd worden.

De lessen worden verzorgd door mensen met veel onderwijservaring en deskundigheid op de bovengenoemde gebieden

1 : (cyber)pesten en treiteren

Het Vredesburo heeft een uitgebreid pakket aan materialen over pestproblematiek. In de lessen zoeken we samen naar manieren om het te verklaren en tegen te gaan. **Onderdeel van ‘de beste start in je leven’ is een klas waar je met plezier naar toe gaat**

2 : 2^e w.o. / Anne Frank / 4 en 5 mei

De 2^e wereldoorlog is nog steeds erg actueel. Waarom heeft het ooit zover kunnen komen? Wat kunnen we leren van die verschrikkelijke tijd? Wat is de huidige betekenis van Anne Frank.

3 : vluchtelingen

vreselijke beelden in de krant. Verhalen die bijna niet te geloven zijn. Moeten vluchten en alles achterlaten is verschrikkelijk. Wat gebeurt er als je moet vluchten? waar krijg je mee te maken? In de les proberen we ons voor te stellen hoe dat moet zijn. We nemen iemand mee die uit eigen ervaring kan vertellen

4 : Global Goals

Bijna alle landen ter wereld hebben afgesproken dat ze een aantal problemen gaan aanpakken tussen nu en 2030. Welke zijn die punten?, wat kun je doen op school en/of thuis. Hoe houden we de wereld leefbaar en rechtvaardig voor iedereen ?

5 : respect en tolerantie We leven in Nederland met heel veel verschillende mensen. Verschillen in kleur, cultuur en religie. Toch moeten het samen zien te 'rooien'. Wat kunnen we van elkaar leren? Hoe gaan we met elkaar om? Welke 'waarden en normen' vinden we van belang voor iedereen?

6 : 'het cultuurbeest'

In deze les gaan we zelf een 'nieuw beest' maken. Een beest dat nog nooit heeft bestaan. Het is samengesteld uit een heleboel verschillende objecten. Door het een naam en een achtergrond te geven leren we na te denken over onze gebruiken en de cultuur waarin we opgroeien.

7 : wereldwijs / 'Ik en de wereld' : filosoferen met kinderen

Wat is waar? Waarom maken we ruzie met mensen waar we van houden? Wat is een 'ik'? Wat is 'normaal' en waarom? Vragen houden ons bezig. Samen met de klas gaan we op zoek naar (mogelijke) antwoorden,

Wij proberen in de klas informatie aan te dragen, leerlingen aan het denken te zetten over hun eigen gedrag, samen op zoek te gaan en in te gaan op vragen die er leven. Dit alles in een sfeer van veiligheid en wederzijds respect.

De door ons gebruikte methode kenmerkt zich door het gebruik van toneel, simulatie en rollenspel, en het (selectieve) gebruik van audiovisueel materiaal. Daarnaast voeren we kringgesprekken en werken we aan de hand van stellingen met daarbij horende opdrachten (“over de streep” methode). Lessen kunnen in overeenstemming gebracht worden met de door de school gehanteerde manieren van les geven en de daarachter liggende pedagogische opvatting.

De lessen kunnen aangepast worden aan de beschikbare tijd en uiteraard aan de leeftijd en het niveau van de groep.

Voor het verzorgen van lessen beschikt het Vredesburo over medewerkers met een professionele onderwijs/didactische achtergrond.

Voor meer informatie en aanvragen van lessen kunt u zich wenden tot Hans Matheeuwsen, coördinator van stichting Vredesburo (zie adresgegevens aanhef) Informatie over de organisatie en haar werkzaamheden zijn te vinden op de websites www.vredesburo.nl en/of www.vredeseducatieeindhoven.nl.

5. Overzicht educatieve activiteiten + stages

Opmerking vooraf : 2022 werd ten dele nog ‘beheerst’ door de corona pandemie maar in de loop van het jaar zijn er toch een aantal projecten weer mogelijk geworden

A . activiteiten in het onderwijs

*** er is met het Frits Philipscollege een project opgestart met als thema vrouw-vluchteling oorlog**

Dit project (voor 60 leerlingen) is afgerond in 2022 met een bijeenkomst op school.

*** er is in 2022 samengewerkt met Vluchtelingen in de Knel en Amnesty in het kader van het opleiden van vluchtelingen tot voorlichters in de klas in het kader van : “vertel zelf je verhaal” In het kader van dit project zijn we te ‘gast’ geweest op het MBO – Summa en het ‘huygens’ college**

In samenwerking met Vluchtelingen in de Knel en Amnesty International Eindhoven zijn er een 6-tal bijeenkomsten geweest om vluchtelingen te ‘leren’ om hun eigen verhaal voor de klas te vertellen. Wij gaan er vanuit dat deze training vluchtelingen meer zekerheid geeft in de klas en dat de verhalen ook beter begrepen gaan worden door de leerlingen. In totaal hebben 8 vluchtelingen

zich hiervoor opgegeven. **Dit project loopt door in 2023: we hopen dan op meerdere scholen actief te zijn.**

*** er is een vernieuwing van de werkbladen tot stand gebracht**

We zijn een organisatie die haar eigen materiaal maakt: van simpele werkbladen tot uitgebreide spelen. We hebben in 2022 de kans aangegrepen om al het bestaande materiaal te evalueren, te verbeteren en aan te passen. Dit in het verlengde van de activiteiten in 2021

overzicht van lessen in 2022

school	groep	onderwerp
De Wegwijzer	7 & 8 : 50 leerlingen	Respect en tolerantie
Beppino Sarto	8 : 27 leerlingen	SDG's
Beppino Sarto	7 & 8 : 35 leerlingen	vluchtelingen
De Disselboom	6 : 27 leerlingen	kinderrechten
De Brembocht	6 : 28 leerlingen	Respect en tolerantie
De Brembocht	7 : 27 leerlingen	kinderrechten
Beppino Sarto	7 : 28 leerlingen	Anne Frank / 2 ^e w.o.
De Brembocht	6 & 8 : 55 leerlingen	'Ik en de wereld' / SDG
De Brembocht / Huysackers	6 & 7 : 35 leerlingen	'ik en de wereld' / SDG
De piramide	7 & 8 : 55 leerlingen	Anne Frank / 2 ^e w.o.
Atalanta	7 & 8 : 53 leerlingen	Anne Frank / 2 ^e w.o.
Atalanta	7 & 8 : 53 leerlingen	'Ik en de wereld' / SDG
Merlebos	7 & 8 : 55 leerlingen	Anne Frank / 2 ^e w.o.

De Bosuil	8 : 16 leerlingen. Bijzonder onderwijs	'Ik en de wereld' / SDG, aangepast programma
Roc ter Aa	Mbo : 15 studenten	Burgerschap / democratie

**BASISSCHOOL
DE BOSCHUIL**

De lessen zijn vooral verzorgd in het tweede gedeelte van 2022 daarom is het aantal scholen en bereikte leerlingen lager als voor de corona pandemie : Eigenlijk konden we pas vanaf April weer aan de slag.

B. Stages bij het Vredesburo

1 x HBO: cultureel maatschappelijke vorming 'Social Work': Dit is de continuering van de stage uit 2021 met als hoofdtak het opzetten van programma's voor 'nieuwe Nederlanders' (zie ook het activiteitenoverzicht onder 6);

C. Onderwijsontwikkeling.

Hierbij gaan we vooral in op de SDG's als onderdeel van ons aanbod in het verlengde van het door de gemeente gevoerde beleid

Onder duurzame ontwikkeling wordt verstaan: 'de ontwikkeling die aansluit op de behoeften van het heden zonder het vermogen van de toekomstige generaties om in hun eigen behoeften te voorzien in gevaar te brengen'. Dit is de definitie zoals beschreven in het Common Future report van de VN (1987).

Duurzame ontwikkeling en het onderwijs : Om duurzaamheid te stimuleren speelt onderwijs een belangrijke rol. In alle sectoren is duurzame ontwikkeling beschreven in kerndoelen en eindtermen, in leerplankaders en de kennisbasis.

Primair onderwijs (po/so) : In het natuuronderwijs voor po is aandacht voor duurzaamheid, zowel in de betekenis van het milieu voor de mens als de invloed van de mens op het milieu. Ook dient duurzame ontwikkeling als oplossing voor problemen met natuur en milieu.

Milieu en duurzaamheid zijn terug te vinden in:

- Het domein Milieu met het kerndoel als onderdeel van het leergebied Oriëntatie op mens en wereld: De wisselwerking van mens – milieu (kerndoel 21) en Milieugedrag (kerndoel 22). Deze kerndoelen zijn bij de herziening van de kerndoelen in 2006 gereduceerd tot één kerndoel.
- Bij het leergebied Oriëntatie op jezelf en de wereld (OJW): De leerlingen leren met zorg om te gaan met het milieu (kerndoel 39). Voor de onderwijspraktijk zijn uitwerkingen daarvan te vinden in de inhoudslijnen van OJW bij het onderdeel 'de ruimte om je heen' en in de uitwerking van TULE.
- In het leerplankader voor wetenschap en technologie voor basis- en speciaal onderwijs wordt het begrip duurzaamheid bij de component Kennis genoemd onder Natuur en Mens/Maatschappij. Bij de component Vaardigheden is duurzaamheid een van de criteria bij de onderliggende vaardigheden reflecteren, waarderen en oordelen.

6. Educatief project 'New in NL

Er zijn ook projecten die ‘verdwijnen’ uit ons bestand. De werkgroep New in Nederland gaat vanaf 2022 verder zonder de inbreng van het Vredesburo. We zijn erg trots op de behaalde resultaten : honderden mensen die onze (toch wel moeilijke) taal hebben geleerd. Diverse bezoeken in de stad maar vooral het creëren van een netwerk en thuisgevoel voor nieuwe Nederlanders. Onze dank gaat met name uit naar Ilijana Predragovic die jarenlang de drijvende kracht achter het project was. Uiteraard wensen wij de mensen die met het project doorgaan veel succes

7 : Fakkeltocht 2022

On 2022 was er weer een ‘gewone’ uitvoering met een forse opkomst (4000 deelnemers) daar waren we erg blij mee !!

Persbericht en programma

Fakkeltocht Eindhoven ‘loopt’ op 24 december

Op 24 december zal de fakkeltocht weer in haar ‘gewone’ vorm plaatsvinden op het pleintje voor het Wilhelminaplein. Het is het 30^e jaar dat de tocht wordt gehouden. Het aantal afschuwelijke racistische incidenten in Duitsland en Nederland is in de loop van de tijd is het uitgegroeid tot een niet meer weg te denken onderdeel van de samenleving. De huidige situatie in de wereld maakt het bepalen van een route voor een wereld waar vrede en rechtvaardigheid geïmagineerd wordt.

Praktische informatie :

De tocht start vanaf het Wilhelminaplein en volgt de route van de afgelopen jaren. De route is terug te vinden op de website van de fakkeltocht fakkeltochteindhoven.nl . Fakkels kunnen op het plein gekocht worden voorafgaand aan de tocht of bij een van de voorverkoopadressen. Op 7 december start de voorverkoop bij Bibliotheek, COC, VVV, Wereldwinkel, Aktas travel Kruisstraat, Vredesburo en Café Wilhelmina.. Op het plein is vanaf 18:30u een kort programma. Tevens is er na de tocht om 20:00u een concert van popkoor ‘Sway’. De organisatie vraagt iedereen om verantwoord om te gaan met de fakkels en er zorg voor te dragen dat er geen gevaarlijke situaties ontstaan

Programma :

In het voorprogramma van 18:30u tot 19:00u zal de burgemeester een korte toespraak houden namens de gemeente en uiteraard vanuit zijn persoonlijke betrokkenheid bij dit thema. Stadsdichter Iris Penning zal haat opwachting maken, scoutinggroep Johannes Vianney zal het Vredeslicht presenteren en er zal een korte ceremonie zijn bij het ontsteken van de eerste fakkel aangestoken aan de vlam van de world peace flame Na achten zal het koor ‘Sway’ een optreden verzorgen op het podium. Het Eindhovense koor bestaat inmiddels al bijna 35 jaar en zal, onder leiding van Gerard de Graaf, een selectie brengen uit haar omvangrijke repertoire geënt op het thema van de fakkeltocht en de kerstgedachte. Het koor wordt begeleid door een volwaardige “eigen” band. De combinatie van een stevige band en een compact koor geeft Sway haar eigen sound.

Extra activiteiten:

In het kader van de fakkeltocht zal er dit jaar een prijsvraag gehouden worden gericht op jongeren om hun eigen fakkeltochtlogo en vlag(je) te maken. De informatie over deze activiteit is te lezen op de facebookpagina van de fakkeltocht en zal starten op 7 december. Praktische informatie hierover is ook te verkrijgen op het Vredesburo, Grote Berg 41.

aandacht gevraagd voor het milieu :

Er zijn in de loop der jaren een aantal opmerkingen gemaakt over de vervuiling die veroorzaakt wordt door duizenden brandende fakkels. De organisatie is al geruime tijd op zoek naar een werkbaar alternatief. Dit is moeilijk omdat andere vormen van ‘lichtjes’ soms gebruik maken van batterijen en plastics en als zodanig

aagzaamheid

oeel scherm maar
Als reactie op een
ste tocht gehouden.
Eindhovense
te gaan en te

ook niet goed zijn voor het milieu. Wij roepen iedereen op die een goed alternatief weet/heeft om contact op te nemen met de organisatie (via website en/of Facebook

Taken in 2022 van het Vredesburo ivm met de organisatie van de fakkeltocht :

- * gedeeltelijke coördinatie
- * contacten met de pers onderhouden
- * contacten met het onderwijs onderhouden
- * contacten met maatschappelijke organisaties onderhouden
- * samen stelling podiumprogramma
- * praktisch werk op de 24e

**Bestuur en medewerkers bedanken
iedereen die ons werk in 2022 hebben
mogelijk gemaakt.**

Vrede en alle Goeds

**Elise (12 jaar) wint 1e prijs Lions International Peace Poster
Contest Kalsbeek College met als thema "Elkaar helpen
geeft Vrede". - **